

*ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่อง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

The Causal Factors Influencing Reading Comprehension of Prathom Suksa 3

Students under Sisaket Primary Educational Service Area Office 4

จิรารัตน์ ชันคำ^{1*} สรียกานต์ ยี่แก้งเอี่ยม² จำลอง วงษ์ประเสริฐ³

Jirarat Khankum^{1*} Sariyagan Yeekengaem² Jumlong Vongprasert³

¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

¹Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand

²คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

² Faculty of Humanities and Social Sciences, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand

³คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

³Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand

*Corresponding author e-mail: chirarat.kg65@ubru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่อง 2) พัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่อง 3) ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 4) ศึกษาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่อง กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 280 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบวัดการอ่านรู้เรื่อง แบบทดสอบวัดความถนัดทางภาษา แบบวัดเจตคติต่อการอ่าน แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบบสอบถามการสนับสนุนการอ่านของครอบครัว และแบบสอบถามการส่งเสริมการสอนของครู การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า 1) โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุ ประกอบด้วย ตัวแปรแฝงภายนอก ได้แก่ ความถนัดทางภาษา การสนับสนุนการอ่านของครอบครัว และการส่งเสริม การสอนของครู มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อการอ่านรู้เรื่อง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเจตคติต่อ การอ่านเป็นตัวแปรแฝงภายใน 2) ตัวแปรทั้งหมดมีค่าความเบ้และความโด่งอยู่ในเกณฑ์ปกติ และมีค่าสหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ค่า KMO = 0.846 และ Bartlett's Test มีนัยสำคัญทางสถิติ โมเดลการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.463-0.735 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Chi-Square = 369.207, df = 336, p = .1027, CFI = 0.981, TLI = 0.979, RMSEA = 0.019, SRMR = 0.049) 4)

* Received: 22 November 2025, Revised: 22 December 2025, Accepted: 7 January 2026

ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการอ่านรู้เรื่อง คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการอ่านรู้เรื่อง คือ การสนับสนุนการอ่านของครอบครัว และการส่งเสริมการสอนของครู

คำสำคัญ: การอ่านรู้เรื่อง; ปัจจัยเชิงสาเหตุ; แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์; นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ABSTRACT

The objectives of this research were to: 1) examine the causal factors influencing reading comprehension, 2) develop a causal model of factors influencing reading comprehension, 3) verify the goodness of fit of the causal relationship model of factors influencing reading comprehension with the empirical data, and 4) investigate the direct and indirect influences of the factors affecting reading comprehension. The samples of the study were 280 Prathom Suksa 3 students in the 2024 academic year. The research instruments, including a reading comprehension test, a language aptitude test, an attitude toward reading scale, an achievement motivation scale, a family reading support questionnaire, and a teacher instructional support questionnaire. The data were analyzed using Structural Equation Modeling. The research findings were as follows: 1) The developed model consisted of exogenous latent variables, including language aptitude, family reading support, and teacher instructional support with achievement motivation and attitude toward reading serving as endogenous latent variables, 2) The developed causal model revealed that all variables had skewness and kurtosis values within the normal range and were significantly correlated. The Kaiser-Meyer-Olkin measure of sampling adequacy was 0.846, and Bartlett's Test of Sphericity was statistically significant, indicating that the data were appropriate for factor analysis. The measurement model demonstrated a good fit with the empirical data. The standardized factor loadings ranged from 0.463 to 0.735, all of which were statistically significant at the .01 level, 3) The model demonstrated a good fit with the empirical data (Chi-Square = 369.207, df = 336, p = .1027, CFI = 0.981, TLI = 0.979, RMSEA = 0.019, and SRMR = 0.049), and 4) The variable that had a direct effect on reading comprehension was achievement motivation, while the variables that had indirect effects on reading comprehension were family reading support and teacher instructional support.

Keywords: Reading comprehension; Causal factors; Achievement motivation; Prathom Suksa 3 Students

บทนำ

การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้และพัฒนาการทางวิชาการของมนุษย์ เนื่องจากช่วยเปิดโลกทัศน์ กระตุ้นการคิดอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต แม้เทคโนโลยีสารสนเทศจะเติบโตอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 แต่ทักษะการอ่านยังคงมีความจำเป็นต่อการเข้าถึง วิเคราะห์ และประเมินข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณ โดยเฉพาะการอ่านรู้เรื่อง ซึ่งเป็นความสามารถที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจ ตีความ และเชื่อมโยงสาระจากสิ่งที่อ่านได้อย่างลึกซึ้ง รวมทั้งสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาการอ่านรู้เรื่องตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นช่วงวัยที่นักเรียนเริ่มพัฒนาทักษะการคิดเชิงเหตุผล การสรุปความ และการตีความข้อมูล จากข้อความอย่างเป็นระบบ หาก

ได้รับการฝึกฝนอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง จะช่วยวางรากฐานการเรียนรู้ที่มั่นคงในระยะยาว (วรรณิ แกมเกตุ, 2552)

การพัฒนาทักษะการอ่านรู้เรื่องในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถือเป็นช่วงพัฒนาการสำคัญ ของการเรียนรู้ด้านภาษา เนื่องจากเป็นระยะที่นักเรียนเปลี่ยนผ่านจากการเรียนเพื่ออ่านไปสู่การอ่าน เพื่อเรียน นักเรียนในช่วงวัยนี้สามารถใช้ทักษะการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้อย่างเป็นรูปธรรม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนด ผลการเรียนรู้ด้านการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ครอบคลุมทั้งการอ่านออกเสียง การเข้าใจความหมาย การตั้งคำถามเชิงเหตุผล การคาดคะเน การสรุปความ และการตีความข้อมูลจากสื่อรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการใช้ทักษะภาษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) นอกจากนี้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาได้พัฒนาเครื่องมือประเมินความสามารถด้านการอ่านและการเขียน โดยเฉพาะการอ่านรู้เรื่อง ซึ่งถือเป็นทักษะสำคัญที่สะท้อนความสามารถในการเข้าใจและตีความข้อมูล จากสิ่งที่อ่าน การอ่านรู้เรื่องช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจความหมายของคำ ประโยค หรือข้อความ จับใจความสำคัญ แสดงความคิดเห็น ตลอดจนคาดคะเนเหตุการณ์และสรุปความรู้จากเนื้อหาที่อ่าน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนานักเรียนอย่างเป็นระบบ

อย่างไรก็ตามความพยายามในการส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความสามารถในการใช้ทักษะภาษาไทยยังคงดำเนินอย่างต่อเนื่อง แต่ผลการประเมินความสามารถด้านภาษาไทยของนักเรียนยังไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ดังปรากฏจากรายงานผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 พบว่า คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 60.67 ต่ำกว่าระดับจังหวัดและระดับประเทศ โดยเฉพาะตัวชี้วัดด้านการตั้งคำถามเชิงเหตุผล การลำดับเหตุการณ์ การคาดคะเน และการสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งอยู่ในระดับที่ต้องได้รับการปรับปรุงและพัฒนา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4, 2566) สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่องของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของนักเรียนในช่วงวัยดังกล่าว

การพัฒนาการอ่านรู้เรื่องไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพียงแค่การเรียนรู้ในห้องเรียนเท่านั้น แต่ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยภายในและภายนอกของนักเรียน ปัจจัยภายใน ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้นักเรียน มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ และพยายามพัฒนาความสามารถในการอ่าน (สาวิตรี อยู่สุ่ม, 2553) เจตคติต่อการอ่านเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ เนื่องจากนักเรียนที่มีเจตคติเชิงบวกต่อการอ่านจะมีความสนใจ มีความสุข และ ใช้เวลาในการอ่านมากขึ้น ส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่านรู้เรื่อง (ลำไย มากเจริญ, 2556) สำหรับปัจจัยภายนอก การสนับสนุนการอ่านของครอบครัวมีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน ครอบครัวที่เอื้อต่อการอ่านจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจและพัฒนาความสามารถ ด้านการอ่านอย่างต่อเนื่อง (เพชรดาว นิลสว่าง, 2554) ขณะเดียวกัน การส่งเสริมการสอนของครูเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ช่วยสร้างแรงจูงใจและเจตคติที่ดีต่อการอ่าน การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ใช้วิธีการสอน ที่หลากหลาย และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียน จะช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่าน รู้เรื่องได้อย่างเต็มศักยภาพ (ประภาพร ดวงโทโคตร, 2559) รวมทั้งความ

ถนัดทางภาษาเป็นพื้นฐานสำคัญที่ส่งผลต่อความสามารถด้านภาษาไทย ด้านการเข้าใจความหมาย และการใช้ภาษา (เยาวลักษณ์ ศรีสุนนท์, 2552)

จากสภาพและปัญหาดังกล่าว ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่องมีหลายประการ ผู้วิจัยจึง มีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่อง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อการอ่านรู้เรื่อง ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการอ่าน ความถนัดทางภาษา การสนับสนุนการอ่านของครอบครัว และการส่งเสริมการสอนของครู การศึกษา ตัวแปรเหล่านี้จะช่วยให้เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ และสามารถชี้แนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพการอ่านของนักเรียนอย่างเป็นระบบ การวิจัยครั้งนี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนมีทักษะการอ่านรู้เรื่องที่ดี เป็นการเตรียมความพร้อมสู่การเรียนรู้ที่ทันต่อข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี และสร้างความตระหนักในการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งถือเป็นโครงสร้างสำคัญที่ขับเคลื่อนการพัฒนานักเรียนให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่อง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4
2. เพื่อพัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่อง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4
3. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่อง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 กับข้อมูลเชิงประจักษ์
4. เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่อง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2567 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 จำนวน 3,773 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2567 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 จำนวน 280 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 10 - 20 เท่าของตัว

แปรสังเกตได้ ตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 28 ตัวแปร กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 10 เท่า เท่ากับกลุ่มตัวอย่าง 280 คน ซึ่งตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ขั้นตอนแรกใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ตามขนาดของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 1 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 3 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 115 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 91 โรงเรียน โดยสุ่มตัวอย่างจากแต่ละชั้นในสัดส่วนเดียวกับประชากรทั้งหมด ซึ่งมีสัดส่วน 1:13 กล่าวคือ นักเรียนตัวอย่าง 1 คน แทนประชากร 13 คน เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีความเป็นตัวแทนของประชากร ผลการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 25 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 20 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 195 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 40 คน ทั้งนี้ภายในแต่ละชั้นของโรงเรียน ใช้วิธีการสุ่มแบบยกห้อง เพื่อสุ่มเลือกห้องเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

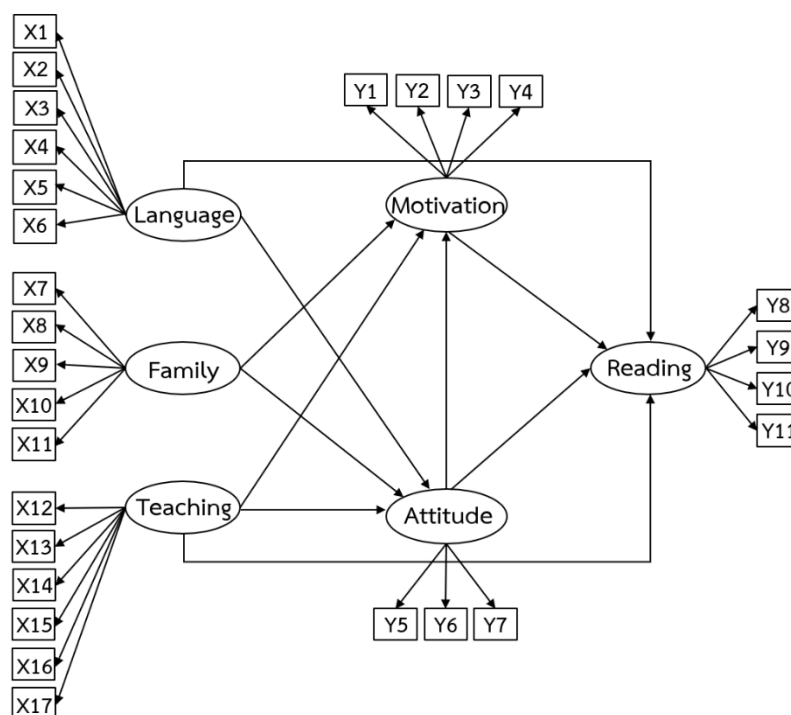
3. ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการอ่านรู้เรื่องของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย ตัวแปรแฝงภายนอก ได้แก่ ความถนัดทางภาษา (Language) การสนับสนุนการอ่านของครอบครัว (Family) และการส่งเสริมการสอนของครู (Teaching) ตัวแปรแฝงภายใน ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Motivation) และเจตคติต่อการอ่าน (Attitude) ส่วนตัวแปรแฝงที่เป็นตัวแปรตาม คือ การอ่านรู้เรื่อง (Reading)

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พัฒนากรอบแนวคิดจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่องของนักเรียน ซึ่งหมายถึงความสามารถในการเข้าใจสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านตีความความหมาย และเข้าใจเจตนาของผู้เขียน โดยทักษะการอ่านรู้เรื่องจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบด้านความรู้ ความคิด และสภาพแวดล้อมหลายประการจากการสังเคราะห์วรรณกรรมพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเจตคติต่อการอ่าน เป็นปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการอ่านทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Motivation) มีองค์ประกอบ ได้แก่ ความทะเยอทะยาน (Y1) ความกระตือรือร้น (Y2) ความรับผิดชอบต่อการเรียน (Y3) และการวางแผน (Y4) ส่วนเจตคติต่อการอ่าน (Attitude) ประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจ (Y5) ความรู้สึกและอารมณ์ (Y6) และพฤติกรรม (Y7) ปัจจัยภายนอก ความถนัดทางภาษา การสนับสนุนการอ่านของครอบครัว และการส่งเสริมการสอนของครู เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่อง ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยความถนัดทางภาษา (Language) ประกอบด้วย ศัพท์ตรงข้าม (X1) ศัพท์คำจำกัดความ (X2) คำที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์ (X3) เติมคำหรือข้อความในประโยค (X4) ความเข้าใจภาษา (X5) และความเข้าใจภาพ (X6) การสนับสนุนการอ่านของครอบครัว (Family) ประกอบด้วย การให้ความรู้เกี่ยวกับการอ่าน (X7) การเลือกหนังสือที่เหมาะสม (X8) การเป็นแบบอย่างที่ดี (X9) การเสริมแรง (X10) และการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการอ่าน (X11) การส่งเสริมการสอนของครู (Teaching) ประกอบด้วย การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ (X12) การกระตุ้นให้นักเรียนคิดและปฏิบัติ (X13) การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ (X14) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (X15) การใช้สื่อ การสอน (X16) และการใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย (X17) ส่วนการอ่านรู้เรื่อง (Reading) ประกอบด้วย การบอกความหมายของคำและข้อความ (Y8) การจับใจความและตอบคำถามเชิงเหตุผล (Y9) การลำดับเหตุการณ์

และคาดคะเนเหตุการณ์ (Y10) และการสรุปความรู้และข้อคิด (Y11) ตามกรอบแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่องของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 เพื่อระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อการอ่านรู้เรื่อง และใช้เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาศักยภาพด้านการอ่านรู้เรื่องของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเขียนแผนภาพแสดงรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่าง ตัวแปรที่ศึกษา ได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่อง
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 ประเภท ดังนี้

5.1 แบบทดสอบ

5.1.1 แบบทดสอบวัดการอ่านรู้เรื่อง ประกอบด้วย การบอกความหมายของคำและข้อความ การจับใจความและตอบคำถามเชิงเหตุผล การลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์ และการสรุปความรู้และข้อคิด แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 8 ข้อ

5.1.2 แบบทดสอบวัดความถนัดทางภาษา ประกอบด้วย ศัพท์ตรงข้าม ศัพท์คำจำกัดความ คำที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์ เติมคำหรือข้อความในประโยค ความเข้าใจภาษา ความเข้าใจภาพ แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 12 ข้อ

5.2 แบบวัด

5.2.1 แบบวัดเจตคติต่อการอ่าน ประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึกและอารมณ์ และพฤติกรรม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 6 ข้อ

5.2.2 แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ประกอบด้วย ความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น ความรับผิดชอบต่อการเรียน และการวางแผน มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 8 ข้อ

5.3 แบบสอบถาม

5.3.1 แบบสอบถามการสนับสนุนการอ่านของครอบครัว ประกอบด้วย การให้ความรู้เกี่ยวกับการอ่าน การเลือกหนังสือที่เหมาะสม การเป็นแบบอย่างที่ดี การเสริมแรง และการจัดสภาพแวดล้อมมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

5.3.2 แบบสอบถามการส่งเสริมการสอนของครู ประกอบด้วย การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ การกระตุ้นให้นักเรียนคิดและปฏิบัติ การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การใช้สื่อการสอน และการใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทุกฉบับได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ด้านการวัดและประเมินผล และด้านจิตวิทยา ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงเครื่องมือในด้านความเหมาะสมของเนื้อหา ความชัดเจนของถ้อยคำ ความสอดคล้องระหว่างตัวแปรแฝงกับตัวแปรสังเกตได้ รวมถึงความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อให้เครื่องมือมีความถูกต้อง ครบคลุม และสามารถวัดตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

6.1 ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตในการเก็บข้อมูลวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียนในเก็บรวบรวมข้อมูล

6.2 ผู้วิจัยนำหนังสือไปยื่นต่อผู้อำนวยการโรงเรียนด้วยตนเอง พร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อขอความร่วมมือให้ทางโรงเรียนเตรียมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เป็นตัวอย่างในการวิจัย และนัดวันเวลาเก็บรวบรวมข้อมูล

6.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยเริ่มจากการชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจวิธีการทำแบบทดสอบ แบบวัด และแบบสอบถาม พร้อมแจ้งระยะเวลาในการเก็บข้อมูล นักเรียนเริ่มทำแบบทดสอบวัดการอ่านรู้เรื่อง และแบบทดสอบวัดความถนัดทางภาษา จากนั้นให้พัก 10 นาที ก่อนทำแบบวัดเจตคติต่อการอ่าน และแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จากนั้นจัดช่วงพักเพิ่มเติม 10 นาที ก่อนทำแบบสอบถาม การสนับสนุนการอ่านของครอบครัว และการส่งเสริมการสอนของครู โดยผู้วิจัยให้คำแนะนำเมื่อมีข้อสงสัย

6.4 ตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของการตอบแบบทดสอบ แบบวัดและแบบสอบถามทุกฉบับหลังการเก็บข้อมูล นำผลการตอบไปตรวจให้คะแนน เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

7.1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่อง ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

7.2 การวิเคราะห์เพื่อพัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่อง ได้แก่ การตรวจสอบ การแจกแจงปกติของข้อมูล โดยหาค่าความเบ้และความโด่ง การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ค่าสถิติ Bartlett Test of Sphericity ค่าดัชนี KMO เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูล สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแปรแฝง เพื่อตรวจสอบ ความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบ และ ประเมินความสอดคล้องของโมเดลการวัดกับข้อมูลเชิงประจักษ์

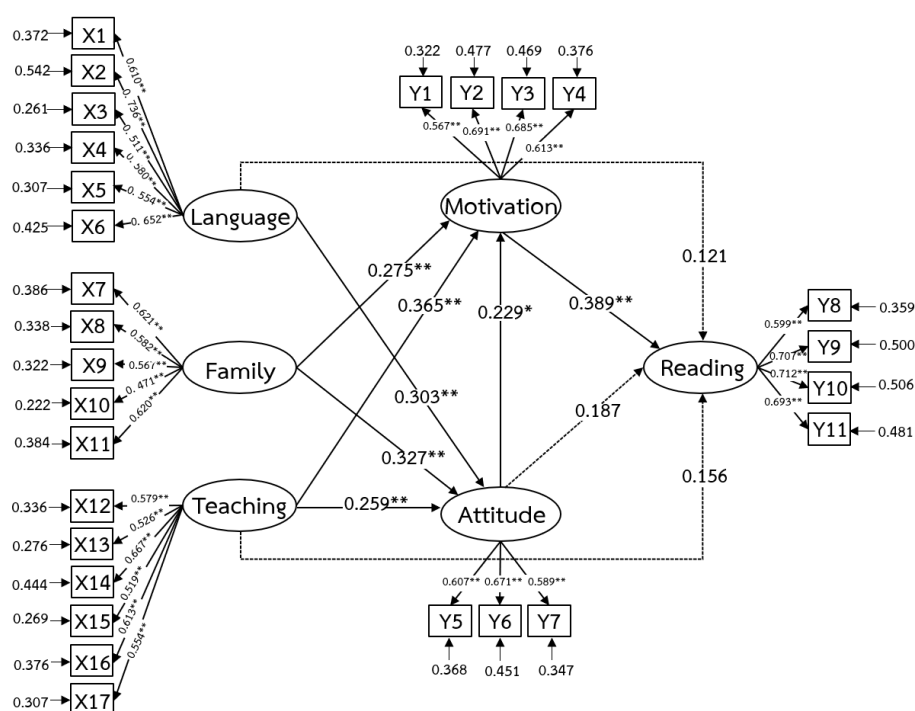
7.3 การวิเคราะห์โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่อง โดยการตรวจสอบ ความสอดคล้อง กลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่อง ตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และวิเคราะห์ค่าอิทธิพล ด้วยโปรแกรม Mplus เนื่องจากเป็นโปรแกรมที่สามารถวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้างที่ซับซ้อน รองรับตัวแปรแฝง และตัวแปรสังเกตได้

ผลการวิจัย

1. การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่อง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 พบว่า โมเดลที่สร้างขึ้นประกอบด้วย ตัวแปรแฝง ภายนอก ได้แก่ ความถนัดทางภาษา การสนับสนุนการอ่านของครอบครัว และการส่งเสริม การสอนของครู มี อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อการอ่านรู้เรื่อง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเจตคติต่อ การอ่าน ทำหน้าที่เป็นตัว แปรแฝงภายในที่ส่งผลต่อการอ่านรู้เรื่อง

2. การพัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่อง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 28 ตัวแปรมีความ เบ้และค่าความโด่งอยู่ในเกณฑ์ ± 1 จึงสามารถสรุปได้ว่าข้อมูลมีการแจกแจงปกติ ผลการวิเคราะห์ค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ 378 คู่ พบว่า มีความสัมพันธ์อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ผลการทดสอบ Bartlett Test of Sphericity มีค่า Chi-square = 2070.445, df = 378, p = .000 และค่าดัชนี KMO = .846 ซึ่งบ่งชี้ว่าข้อมูลมีความเหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบ และผลการ วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแปรแฝงแต่ละตัว พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิง ประจักษ์ โดยค่า Chi-square ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) และค่า RMSEA อยู่ในเกณฑ์ดีมาก (0.000-0.043)

3. การตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการ อ่านรู้เรื่อง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า โมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืน ได้แก่ Chi-Square = 369.207 ที่ค่าองศาอิสระ df = 336 p = .1027 ค่าดัชนี CFI = 0.981 ค่าดัชนี TLI = 0.979 ค่าดัชนี RMSEA = 0.019 และค่าดัชนี SRMR = 0.049 รายละเอียดดังภาพที่ 2

Chi-square = 369.207, df = 336, $\chi^2/df = 1.098$, $p = .1027$, CFI = 0.981, TLI = 0.979, RMSEA = 0.019, SRMR = 0.049

หมายเหตุ: ——— หมายถึง อิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

----- หมายถึง อิทธิพลที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ภาพที่ 2 โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่อง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

4. การศึกษาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่องของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 พบว่า โดยภาพรวมของขนาดอิทธิพลรวม ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตัวแปรการสนับสนุนการอ่านของครอบครัว และตัวแปรการส่งเสริมการสอนของครู มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่อง ส่วนตัวแปรความถนัดทางภาษา และเจตคติต่อการอ่าน แม้จะมีอิทธิพลทางบวก ต่อการอ่านรู้เรื่อง แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังรายละเอียดตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าอิทธิพลของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่อง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

ตัวแปรตาม	Motivation			Attitude			Reading		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
Language	-	-	-	0.303**	-	0.303**	0.121	0.057	0.178
Family	0.275**	-	0.275**	0.327**	-	0.327**	-	0.168**	0.168**

ตัวแปรตาม ตัวแปรอิสระ	Motivation			Attitude			Reading		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
Teaching	0.365**	-	0.365**	0.259**	-	0.259**	0.156	0.190**	0.346**
Motivation	-	-	-	-	-	-	0.389**	-	0.389**
Attitude	0.229*	-	0.229*	-	-	-	0.187	0.089	0.276

จากตารางที่ 1 พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการอ่านรู้เรื่อง โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีขนาดอิทธิพล เท่ากับ 0.389 และตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อ การอ่านรู้เรื่อง โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ตัวแปรการสนับสนุนการอ่านของครอบครัว มีขนาดอิทธิพล เท่ากับ 0.168 และตัวแปรการส่งเสริมการสอนของครู มีขนาดอิทธิพล เท่ากับ 0.190

อภิปรายผล

1. การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่อง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

1.1 ความถนัดทางภาษาเป็นตัวแปรแฝงภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่องและเจตคติ ต่อการอ่าน แสดงว่าพื้นฐานทางภาษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาการอ่านและเจตคติที่ดีต่อการอ่าน ของนักเรียน นักเรียนที่มีความสามารถทางภาษาสูงมักเห็นคุณค่าและมีเจตคติเชิงบวกต่อการอ่านมากขึ้น (ประภาพร ดวงโทโคตร, 2559) การเรียนรู้ทักษะการอ่านจึงจำเป็นต้องอาศัยความพร้อมด้านความรู้พื้นฐานทางภาษา เช่น การเข้าใจ พยางค์ การใช้ความหมายของคำ และการอ่านคำในบริบทของบทความ ซึ่งช่วยให้เด็กเรียนตีความและเข้าใจเนื้อหาได้อย่างถูกต้อง (พัชรพงษ์ เตมียวน, 2566) การใช้กลยุทธ์การอ่านที่เหมาะสมยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำความเข้าใจข้อความและเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีนัยสำคัญ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2564)

1.2 การสนับสนุนการอ่านของครอบครัวเป็นตัวแปรแฝงภายนอกที่ส่งผลต่อการอ่านรู้เรื่องผ่านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเจตคติต่อการอ่าน แสดงว่าบรรยากาศการเอาใจใส่ และทรัพยากรทางการศึกษาในครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการหล่อหลอมพฤติกรรมและทัศนคติของนักเรียนต่อการอ่าน การสนับสนุนเชิงบวกจากครอบครัวช่วยเสริมความตั้งใจและความต่อเนื่องในการอ่าน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงขึ้น (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2564; วิภาภรณ์ ทองฟู, 2563)

1.3 การส่งเสริมการสอนของครูเป็นตัวแปรแฝงภายนอกที่ส่งผลต่อการอ่านรู้เรื่อง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเจตคติต่อการอ่าน แสดงว่าครูมีบทบาททั้งด้านทักษะการอ่านและกระบวนการทางจิตวิทยา การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศักยภาพนักเรียนช่วยเสริมความเข้าใจ กระตุ้นความตั้งใจ และเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีนัยสำคัญ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2564; ประภาพร ดวงโทโคตร, 2559; นิโบล ทองวิเศษ, 2561)

1.4 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นตัวแปรแฝงภายในที่มีบทบาทสำคัญต่อการอ่านรู้เรื่อง ส่งผล ทางตรงต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน และยังได้รับอิทธิพลจากการสนับสนุนการอ่านของครอบครัวและการส่งเสริมการสอน ของครู ทำให้นักเรียนเกิดความมุ่งมั่น ความเพียรพยายาม และความต่อเนื่องใน การอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ (สุปรานี สายช่วย, 2563; สันติกา ดวงจิต, 2552)

1.5 เจตคติต่อการอ่านเป็นตัวแปรแฝงภายในที่มีบทบาทสำคัญในโครงสร้างความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ ส่งผลต่อการอ่านรู้เรื่อง ได้รับอิทธิพลจากความถนัดทางภาษา การสนับสนุนการอ่านของครอบครัว และการ ส่งเสริมการสอนของครู และส่งผลต่อการอ่านรู้เรื่องและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สะท้อนว่าเจตคติทำหน้าที่เป็นกลไก เชื่อมโยงระหว่างปัจจัยพื้นฐานกับผลลัพธ์ด้านการอ่าน และพัฒนาศักยภาพ ด้านการอ่านของนักเรียน (ประภาพร ดวงโทโคตร, 2559; รัชนิกุล ภิญโญภานวลวัฒน์, 2560; เพชรดาว นิลสว่าง, 2554)

2. การพัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่อง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 พบว่า ข้อมูลมีการแจกแจงปกติ (ค่าความเบ้ และความโด่งอยู่ในเกณฑ์ ± 1) และผู้วิจัยได้ตรวจสอบและจัดการข้อมูลเบื้องต้นอย่างเป็นระบบเพื่อให้การประมาณ ค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธี Maximum Likelihood มีความถูกต้อง ผลการเตรียมข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับ ยุทธ ไกยวรรณ (2565) และบุญธรรม กิจปริดาภิสุทธิ (2560) ที่ชี้ว่า การมีข้อมูลที่ แจกแจงในระดับปกติจะช่วยลดความ เอนเอียงของค่าประมาณ และทำให้โมเดลมีความเหมาะสมและสามารถตีความผลทางสถิติได้อย่างถูกต้อง แสดงให้เห็น ว่าผู้วิจัยได้ดำเนินการเตรียมข้อมูลตามหลักการทางสถิติ อย่างมีคุณภาพ และผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิง ยืนยันของตัวแปรแฝงทั้ง 6 ตัวแปร แสดงว่าโมเดลการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตัวชี้วัดทุกตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้และมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการ อ่านรู้เรื่อง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า โมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้อง กับข้อมูลเชิง ประจักษ์ เนื่องมาจากการกำหนดกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี ผู้วิจัยใช้แนวคิด ทฤษฎี และ ผลการสังเคราะห์งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องในการสร้างโมเดลการวัดตัวแปร ส่งผลให้ได้ตัวแปรสังเกตได้จำนวน 28 ตัวแปร เครื่องมือวิจัยผ่านการ ตรวจสอบคุณภาพ ทั้งด้านความแม่นยำตรงเชิงเนื้อหา ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น และการ วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแปรสังเกตได้ทุกตัว ขนาดตัวอย่างที่เพียงพอและเหมาะสมตามเกณฑ์ที่ ยอมรับได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Hair et al. (2010) ที่เสนอว่าขนาดตัวอย่างควรมีจำนวน 10 - 20 เท่าของตัว แปรสังเกตได้ ซึ่งงานวิจัยนี้มีตัวแปรสังเกตได้ 28 ตัวแปร ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดตัวอย่างเท่ากับ 10 เท่า คือ 280 คน ซึ่งถือว่าเหมาะสมและเพียงพอสำหรับการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง

4. การศึกษาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่องของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มี อิทธิพลทางตรงสูงสุดต่อการอ่านรู้เรื่อง โดยนักเรียนที่มีแรงจูงใจสูงจะมีความมานะ พยายาม และตั้งใจเรียนสูงกว่า (เยาวลักษณ์ ศรีสุนนท์, 2552; สาวิตรี อยู่สุ่ม, 2553) ผลการวิจัยดังกล่าว มีนัยสำคัญต่อการทำความเข้าใจและแก้ไขปัญหา

ผลการทดสอบความสามารถด้านภาษาไทย (NT) ของนักเรียน ในพื้นที่ ซึ่งยังอยู่ในระดับต่ำกว่าที่คาดหวัง สะท้อนให้เห็นว่า การยกระดับความสามารถด้านการอ่านรู้เรื่อง ไม่ควรมุ่งเน้นเฉพาะการพัฒนาทักษะทางภาษาเชิงเทคนิคเท่านั้น หากแต่ควรให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนควบคู่กัน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง มีความมุ่งมั่น ในการเรียนรู้ และสามารถพัฒนาทักษะการอ่านรู้เรื่องได้อย่างยั่งยืน ส่วนการสนับสนุนการอ่านของครอบครัวและการส่งเสริมการสอนของครู มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการอ่านรู้เรื่อง ผ่านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเจตคติ ต่อการอ่าน แสดงให้เห็นว่าบริบทแวดล้อมทั้งในครอบครัวและโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการสร้างแรงผลักดันภายในให้นักเรียนเกิดความรักในการอ่านและมีความพยายามในการพัฒนาตนเอง (เกศรินทร์ ชุ่มจิตต์, 2551; สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2563) ขณะที่ความถนัดทางภาษาและเจตคติต่อการอ่านมีอิทธิพลทางบวกต่อการอ่านรู้เรื่อง แต่ไม่ปรากฏนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจอธิบายได้ว่า ความแตกต่างด้านทักษะภาษาในกลุ่มตัวอย่างมีช่วงจำกัด หรืออิทธิพลของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และบริบทแวดล้อมมีบทบาท เด่นจนบดบังผลของตัวแปรดังกล่าว ผลการวิจัยจึงชี้ให้เห็นว่า การแก้ไขปัญหาการอ่านรู้เรื่องของนักเรียนในพื้นที่นี้ ควรมุ่งพัฒนา แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ควบคู่กับการเสริมทักษะภาษา การปลูกฝังเจตคติเชิงบวกต่อการอ่าน และ การสนับสนุนจากครอบครัวและครูอย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับความสามารถด้านการอ่านรู้เรื่องของนักเรียนให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพนักเรียนในระดับชาติ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการอ่านรู้เรื่องของนักเรียน ดังนั้นผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องควรคำนึงถึงปัจจัยนี้เป็นสำคัญ โดยนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการอ่าน ผ่านการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นความสนใจ สร้างความภาคภูมิใจในความสำเร็จ และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประสบความสำเร็จจากการอ่านอย่างต่อเนื่อง

1.2 การสนับสนุนการอ่านของครอบครัว มีบทบาทสำคัญในการวางรากฐานทางการเรียนรู้ของนักเรียน ผู้ปกครองควรสร้างบรรยากาศแห่งการอ่านในครอบครัว เช่น การจัดมุมหนังสือ การอ่านหนังสือร่วมกับบุตรหลาน และการชื่นชมเมื่อมีพัฒนาการด้านการอ่าน เพื่อสร้างแรงจูงใจและเจตคติที่ดีต่อการอ่าน

1.3 การส่งเสริมการสอนของครู ควรนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจและเจตคติที่ดีต่อการอ่าน เช่น การใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย การจัดกิจกรรมอ่านเพื่อค้นหา และการบูรณาการการอ่านเข้ากับกลุ่มสาระอื่น

1.4 ความถนัดทางภาษาและเจตคติต่อการอ่าน แม้จะไม่ปรากฏอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการอ่านรู้เรื่อง แต่ผลการวิจัยสะท้อนว่าปัจจัยทั้งสองยังคงส่งผลเชิงบวกต่อการอ่านรู้เรื่อง ดังนั้น จึงควรบูรณาการด้านภาษาและเจตคติร่วมกับปัจจัยสำคัญอื่น ได้แก่ การเสริมสร้างทักษะพื้นฐานทางภาษาไทย การพัฒนานิสัยรักการอ่าน รวมทั้งการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและครอบครัว

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาตัวอย่างให้ครอบคลุมโรงเรียนในหลายเขตพื้นที่การศึกษา หรือเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนเมืองและชนบท เพื่อให้เห็นความแตกต่างของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่อง ซึ่งจะช่วยเพิ่มความเที่ยงตรงและความครอบคลุมของโมเดลสมการโครงสร้างให้สามารถอธิบายปรากฏการณ์ได้อย่างรอบด้าน

2.2 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีอิทธิพลต่อการอ่านรู้เรื่องเพิ่มเติม เช่น ความรู้เดิม พฤติกรรมการอ่าน ความมั่นใจในตนเอง การรับรู้ความสามารถของตน และสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ เพื่อให้เข้าใจกลไกความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร สะท้อนภาพรวมของการพัฒนาทักษะการอ่านในมิติต่าง ๆ ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ ซึ่งจะเป็แนวทางสำคัญในการส่งเสริมการอ่านรู้เรื่องในระดับต่อไป

2.3 ควรมีการใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลองหรือกึ่งทดลอง เพื่อทดสอบอิทธิพลที่แท้จริงของตัวแปรที่พบว่ามีผลสำคัญ เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การสนับสนุนการอ่านของครอบครัวหรือการส่งเสริม การสอนของครู ควรทดลองใช้โปรแกรมหรือกิจกรรมเสริม วัดประเมินผลก่อนและหลังการทดลอง เพื่อยืนยันความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ชัดเจนมากขึ้น

2.4 ควรศึกษาความแตกต่างของอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมตามกลุ่มย่อย เช่น เพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภูมิหลังครอบครัว หรือระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพื่อให้เห็นรายละเอียดและความหลากหลายของปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่านรู้เรื่อง

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าการอ่านรู้เรื่องของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นผลจากความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยหลายด้านที่ทำงานร่วมกัน มิได้เกิดจากความสามารถทางภาษาเพียงประการเดียว แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเจตคติต่อการอ่านทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงอิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ สู่พฤติกรรมการอ่าน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์ยืนยันความสมเหตุสมผลของโมเดล ทั้งจากการตรวจสอบคุณภาพข้อมูล การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และดัชนีความสอดคล้องของโมเดล นอกจากนี้ยังพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงสูงสุดต่อการอ่านรู้เรื่อง สะท้อนบทบาทของแรงผลักดันภายในที่ส่งผลต่อความสำเร็จด้านการอ่านของนักเรียน ขณะเดียวกันการสนับสนุนการอ่านของครอบครัวและการส่งเสริมการสอนของครู แม้ไม่ส่งผลโดยตรง แต่มีอิทธิพลทางอ้อมอย่าง มีนัยสำคัญผ่านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเจตคติต่อการอ่าน ส่วนความถนัดทางภาษาและเจตคติต่อการอ่านแม้มีแนวโน้มเชิงบวก แต่ไม่ปรากฏนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยจึงชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาการอ่านรู้เรื่องจำเป็นต้องดำเนินการอย่างบูรณาการ ทั้งด้านแรงจูงใจ บริบทครอบครัว และการจัดการเรียนการสอนของครู

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* (พิมพ์ครั้งที่ 3). โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- เกศรินทร์ ชุ่มจิตต์. (2551). *บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน. การค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- นิโลบล ทองวิเศษ. (2561). *การพัฒนารูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาการอ่านและเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2560). *การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติขั้นสูงด้วยโปรแกรม SPSS และ LISREL. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ประภาพร ดวงโศทร. (2559). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- พัชรพงษ์ เติมยวน. (2567). *ทักษะการอ่านภาษาไทยกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ทักษะการอ่านของนักเรียนในสังคม. วารสาร มจร โศภิตปริทรรศน์, 2(1), 85-90.*
- เพชรดาว นิลสว่าง. (2554). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา การวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- ยุทธ ไถยวรรณ. (2565). *การเตรียมข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างด้วยการใช้เอมอส. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, 2(2), 1-11.*
- เยาวลักษณ์ ศรีสุนนท์. (2552). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- รัชนิกุล ภิญญานวนวัฒน์. (2560). *ปัจจัยเชิงสาเหตุของการรู้หนังสือและความสามารถในการอ่านเพื่อรองรับโลกศตวรรษที่ 21. วารสารสุขโขทัยธรรมมาธิราช, 30(2), 21-35.*
- ลำไย มากเจริญ. (2557). *พฤติกรรมการอ่านของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี, 11(1), 31-40.*
- วรรณิ แกมเกตุ. (2552). *การศึกษาศถานการณ์การอ่านและดัชนีการอ่านของคนไทย ปี 2552. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- วิภาภรณ์ ทองฟู. (2563). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับทักษะการอ่านของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามเสนนอก (ประชาราษฎร์อนุกุล) สำนักงานเขตดินแดง สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.*

- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถด้านการอ่านและ
 แนวทางในการยกระดับความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนไทย. สถาบันส่งเสริมการสอน
 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.).
- สันติกา ดวงจิต. (2552). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัด ศรีสะเกษ.
 วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สาวิตรี อยู่สุข. (2553). ปัจจัยสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4. (2566). รายงานผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน
 (National Test: NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566. กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผล การ
 จัดการศึกษา.
- สุปราณี สายช่วย. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนใน
 กลุ่มเครือข่ายการบริหารจัดการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ วังหิน 1 สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, 14(1), 221-
 232.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis: A global
 perspective* (7th ed.). Pearson Education Inc.